

SİNEMATEK

ŞADAN KAMİL

TURAN
TAMER
ARSLAN

25.12.1946 - Tasvir.

SİNEMA

SEVEN NE YAPMAZ

Garp film tekniğine uygun bir şekilde ortaya konan bu eser, Türk filmciliği için yeni bir hamledir

«Seven ne yapmaz» filminde Amerikanvari bir süvare sahnesi
Selma Kayahan - Orhon Arıburnu - Atıf Kaptan

Son senelerde gittikçe tekâmül yolunu tutan Türk filmciliği bize bu sene, tamamen garp tekniğine uygun bir şekilde çevrilen yeni bir film sunuyor: «Seven ne yapmaz!»

«Seven ne yapmaz» Atlas film şirketinin çevirdiği ikinci filmidir. Senaryosunu Kerime Nadir yazmıştır, filmin rejisörü Şadan Kâmil, operatörü İlhan Arakandır.

Filmin mevzuu kısaca şudur:

Mücahit, anası ve babası hayatta olmadığından, halasının Manisadaki çiftliğinde oturan genç bir beslekârdır, aynı zamanda halasının kızı Mazlûme ile nişanlıdır.

Mücahit «Mayıs güneşi» adlı operetini İstanbula göndermiş ve «Beş yıldız» tiyatrosu tarafından kabul edilmiştir. Genç bestekârın eniştesi Zeki, kendisinin kızıyla evlenerek çiftçi olmasını ister, Mücahit ise İstanbula gidip, yakında oynanacak olan eserini sevmeye-

Argel (Vedat Karaokçu) in kızı Cenan (Selma Kayahan) la tanışır. Cenan, babasının ortağı Mazhar (Orhon M. Arıburnu) ile nişanlıdır, fakat onu sevmemektedir. Bes tekârla (Enver Orhon), kızın arasındaki samimiyet ilerler. Bu vaziyet Mazharın gözünden kaçmamaktadır. Mücahit dehşetli kıska-

nır. Cananın babası da kızının Mücahitle konuşmasına taraftar değildir. Bestekârın kızıyla evlenme teklifini reddeder.

Canan, babasının arzusuna muhalefet ettiğini anlayınca evden kaçır ve Mücahit (Enver Orhon) in nansiyonuna yerleşerek onunla beraber yaşamaya başlar.

Nihayet bir hâdise aralarının açılmasına sebep olur.

Cananın evde olmadığı bir gün Mücahidin Manisadaki eniştesi gelir. Mazlûmenin ölüm döşeginde olduğunu, son nefesinde kendisini görmek istediğini söyler. Genç bes tekâr sevgilisine bir mektup bırakarak Manisaya gider.

Mücahidin her hareketini adım adım takip eden Mazhar bu fırsattan istifade etmeyi ihmal etmez ve pansiyon sahibi kadınla anlaşarak Mücahidin mektubunu değiştirir,

gi ve orada yerleşmeyi arzu eder. Eniştesiyle aralarındaki ziddiyet, araların açılmasına sebep olur, zaten Mazlûmeyi aşkla sevmemektedir.

Çiftlikten ayrılır ve İstanbula gelir, eserinin oynandığı gece «Bes yıldız» tiyatrosunda hazır bulunur. Tiyatro dönüşünde bir kabareye girer ve bir tesadüf eseri olarak zengin bir müteahhit olan Zeki

Artistliği Şehir Tiyatrosunda fişiranilıkla başlayan Hayriye, Müammer Karaca Operet heyetinden beyaz perdeye Selma Kayahan isimle geçmiş genç artistlerimizdendir

buylece Cananla bestekârın arasını açar.

Mücahit Manisadan İstanbula döndüğünde bütün mesele anlaşılır, âşıklar barışırlar.

Döndürdüğü dolapların kâr etmediğini gören Cananın eski nişanlısı Mazhar (Orhon M. Arıburnu) in kıskançlığı son haddini bulur, tabancasını doldurarak Mücahidi öldürmek üzere evinden çıkar. Mazharın şüpheli hali, eski nişanlısının karşısındaki evde oturan Cananın nazarı dikkatini celbeder, onu takibe karar verir.

Mazhar Mücahidin pansiyonuna gider ve aralarında geçen bir münakaşadan sonra bestekârı öldürür, hâdiseye intihar süsü vermek gagesile tabancayı cesedin parmakları arasına sıkıştırır. Tam bu sırada, Canan içeriye girer, Mazharın kendisinin öldürmediğini anlatmaya çalışmasına rağmen, ölünün avucundaki tabancayı alarak eski nişanlısını öldürür, kendisi de öldürür.

Orhon M. Arıburnu perdeye yeni intisap eden kıymetli kabiliyetlerimizdendir

«Seven ne yapmaz» filminin başrollerini oynayan Selma Kayahan ve Orhon M. Arıburnu ilk olarak film çevirmişlerdir. Enver Orhon bundan önce «Gençlik günahı» nda da oynamıştır.

«Seven ne yapmaz» diğer Türk filmlerine nazaran garp tekniğine daha uygun bir şekilde ortaya konulmuştur. Şimdiye kadar çekilen filmlerde tatbik edilen tiyatro aydınlatma sistemi yerine, bu filmde ilk defa olarak sinematografik aydınlatma sistemi tatbik edilmiş ve Amerikan filmlerinin yumuşaklığını veren (soft fokus) objektifi kullanılmıştır.

Kemal DAYAN

HOLİV'UT HABERLERİ

MARIA MONTEZ ZEHİRLENDİ

Hollywood (A.P.) — Geçenlerde İngiltereden dönen Maira Monteze Paris'te iken yapılan bir enjeksiyon neticesinde kanı zehirlenerek 10 gün Nevyork hastanelerinden birinde kalmaya mecbur olmuştur.

Miss Montez yakında, Universal stüdyolarında «Monterey korsanları» isimli bir film çevirecektir.

CASTİLLELİ YUZBAŞI.

Hollywood (A.P.) — Geçenlerde arkasında 8 bagaj vagonu bağlı bulunan hususi mir tren Hollywood'dan Meksikaya hareket etmiştir.

Bütün bu bagajlar, Tyrone Poverin baş rolü oynayacağı «Castilleli yüzbaşı» filmi için malzeme ile doludur. Vagonların birinde «Astek» ler tarafından kullanılan tipte 4000 tane yay ve ok vardır. Fox film şirketi tarafından çevrilecek olan bu zengin filmin en büyük kısmı Meksiko şehrinde 190 mil mesafede bulunan Morelyada çevrilecektir.

ÇAYKOVSKININ HAYATI TEKRAR FILME ALINIYOR

Hollywood, (A.P.) — İngilterede Monogram film stüdyolarında çevrilecek olan «Trajik senfoni» isimli filmde meşhur Rus bestekârı Çaykovskinin hayatı canlandırılacaktır. Bu filmde Grand Dük rolünü İngiliz artistlerinden Sir Cedric Hardwicke oynayacaktır.

Kendisi bu filmin hitamundan sonra Nevyorka giderek Catherine Cornell ile birlikte sahnede oynayacaktır.

DICK POVEL KOMİK FİLM ÇEVİRMİYECEK

Hollywood, (A.P.) — Hollywood filmlerinde birçok karakter rollerine çıkan Viyanalı aktör Jack Lannan, yakında Columbaia stüdyolarında Dick Povel ile birlikte bir film çevirecektir.

Filmin mevzuu Çinde cereyan etmektedir.

Bu filmde Jack Lannan Çinli bir

kaçakçı olarak görünecek, Dick Povel de, kaçakçılığı durdurmakla ödevlendirilen bir polis hafiyesi rolüne çıkacaktır.

DOUGLAS FAIRBANKS JR. REJİSOR

Hollywood, (A.P.) — Hollywood film stüdyolarında «Sürgün» isimli bir film çevirecek olan Douglas Fairbanks 4 aydanberi, hafif bir ecnebi şivesile ingilizce konuşan bir artist aramaktaydı. Nihayet dört aylık araştırma sona erdi. Douglas, filmde Lorraine rolünü oynamak üzere Paule Croset ile bir kontrat imzalamıştır.

Bu role talip olan 134 kız arasından seçilen Paule Croset, Tahitide doğan 21 yaşında sarışın bir kızdır. Annesi İsviçreli babası ise İngilizdir. Kendisi tahsiline Şanghayda başlamış. İsviçrede devam etmiş ve Fransada bitirmiştir. Miss Crouset'in ailesi 1941 senesinde Japonlardan kaçarak San Fransiskoya hicret etmiştir.

Bu filmde Douglas Fairbanks hem filmi idare edecek hem de baş erkek rolünde görünecektir.

RUSSELİN YEŞİL EVİ

Hollywood, (A.P.) — Eger tanınmış artistlerden Rosalind Russelin evine bir ziyarette bulunacak olursanız kendisinin en çok sevdiği rengin yeşil olduğunu anlarsınız. Kendisinin beyaz evi baştan aşağı yeşil çimenler ve yeşil asmalarla çevrili bulunmaktadır. Evin içinde ise en göze batan renk gene yeşildir.

Salonda perdeler, halılar, kanepeler tabiatle yeşildir.

Yatak odası ise pembe fakat yeşille süslenmiş bulunuyor.

Yüzme havuzunun etrafında bulunan rengârenk koltuklardan ekserisi gene yeşildir. Havuzun yanında ise bir limonluk bulunmaktadır ve Miss Russel, bu yeşillikler içinde saatlerce kalmaktadır.

SİNEMATEK

Çeşitli alanları yönetmenlerinden S. Kâmil 1917'de İstanbul'a geldi. İlk ve orta öğrenimini bu kentte yaptıktan sonra, Almanya'ya fotoğrafçılık öğrenimi yapmaya gitti. Münich'teki - Baerische Lebranstahl für Lichtbildwesen" okulu okulu oldu. Ayrıca seslenişine eğitiminden geçti. 1939'da Londra'ya giderek R.C.A stüdyolarında seslenişine üzerine çalıştı. Sonra yıllarında Paris'teki Pathé ve Joinville stüdyolarında, Berlin'deki U.F.A stüdyosunda işlerimelerle bulundu. 1943 yılında yurda döndü ve enişesi Halil Kâmil'in şirketinde çalışmaya başladı.

Sadlan Kâmil'in ilk filmi "On Üç Kahraman" dir. Anıak film, özgün bir hikâyeye, senaryoya dayanmaz, yabancı bir filmden aktarır. (Alman yönetmen) Kurt Bernhardt'ın 1930 yılında yaptığı "Die letzte Kompagnie - Son Biriş" adlı filmi, Prusya bir komutan ile yandaki bir avcunun, 1800'lerde Napolyon'un ordularına karşı yaptıkları olayın istikrarlı kahramanlıklarının öyle gösteriyor. Sadlan Kâmil'in yaptığı ^{yaptırma} bu filmde ~~filmde~~ filmde gerektiği mahân - - hissi - - zaman - değişiklikleriyle ^{birlikte} ~~birlikte~~ ^{başmak} ~~başmak~~ hikâyeyi, 1876 Osmanlı - Rus savaşının ~~aktararak~~ ^{başmak} oldu. (1943'de konusuna başladı, filmi ~~1946~~ 1945'de gösterimine başladı).

"Tovos Çocuk" (1946) filminden sonra S. Kâmil şirketinin şirketinden ayrılarak, 1958'de yönetmeliği birahane de Atlas Film'de çalıştı. (2) Yeni şirketi hesabına yaptığı ilk film bir burjuva

Bernhardt, İngilizce, Fransız ve Almanca dilinde çalışmış sivil olan bir yönetmendir

Kâmil'e kaynaklı eden

-G.S., X. Sınıf, 11, s. 33.

169-170

- (1) Sadlan Kâmil'in başvurduğu kaynaklar = Özön Türk Sinema Tarihi, 126-128 / Özön, Türk Sinema Kuruluşları, 228-229 / Onaran, Türk Sinema Tarihi (Devir Notları) 29-30.
- (2) Onaran, Kâmil'in Atlas Film Kurumunun "Tovos Çocuk" un yaparlık geçişini belirtiyorsa da, bu bilgi yanlıştır (s. 30).

metodlarını olan "Göçler Günü" yalı (1946). Bu filmünde, yönetmen, ~~göçler günü~~ başlar yönetmenliği ~~başlayacak yönet~~ ^{kişisi} Ökmen Murat Arıburnu ~~rolünü~~ oyuncu olarak deneyimledi.

SİNEMATEK

S. Kamil bundan sonra bir sıra yapımların uyarlamaları yaptı, arasında "Çağrı" ~~film~~ ^{olun} olgun olma güdüsünü öne çıkaran verimlere çalıştı. ~~ise~~

"Seven Ne Yapmaz" (1946) Kenine Nadir Arzak'ın aynı adı taşıyan romanından yapılan bir uyarlamasıdır.

D. Kalbe
Ü. Evraklar
(65) ikinci
serisini

Daha sonra Report Nuri Güntekin'in "Dü-
dahtan Kalbe" (1951), Akar Cündü'nün "İki
(1952) "Süngü Anı" adlı romanlarından, Kamil
tarafından sinematolaştırıldı. (İkinci serinin var) → Ü. Evraklar
(im, 73)

~~Özellikle bu uyarlamaların başlıcaları~~
~~Bu uyarlamalar arasında~~

Özellikle bu ~~uyarlamaların~~ yapıta, zamanında ki
özellik uyarlamaları, oranda daha başarılıdır. (1)
Yalnız sonuncusunda, Anatole Litvak'ın "Snake
Pit - talihsizler yurdu" (1948) adlı ~~uyarlaması~~ ni
~~sinematolaştırıldı~~ "ni" annes "açıkça tahlit eden
bir timarhane bölümü" ^{görüldüğünden} (2)

Bu uyarlamaların ~~sonuncusu~~ gelmeye de S. Kamil,
başlar filmlerde yapıtı. ~~Tamam~~ Sam Orlaayının
son temsilcilerinden İsmail Dinkilic'i oynattığı
"Dinkilic Macera Peşinde" (1947), "Dinkilic Sizi-
Sousuz İstirap" (1949) metodlarını, "Veruvsna Doğru"
(1950) metodlarını bunlar arasında.

44
G.S. Ye-
dinci
Sanat (11)
S. 33.

- (1) Öron, T.S.T, 128.
- (2) " " " " , 128.

Köye kentler
gelir bir
adının var
Sözlerine katılsın,
heute gövünler
kendi kendine faydalan-
dıkları sonra, forluditen
genç, güzel bir köylü kızının
kişiye...

Veruvsna Doğru "Der
Postmeister" (Gustav
Uecky'nin) filminden
aktarılmıştır. (Arzak'ın
Kim, 1950) ⁴⁴

1953 yılında ~~Sinematek~~ **SİNEMATEK** Kurulması, özellikle bu dönemin tanınmış sanatçıları ve yönetmenlerinin yanı sıra, gazetemizin yönetmenleri arasında da yer aldı. Gazetemizin Burhan Felek'in senaryosundan hareketle "Münir Erbuğ ve Vanlı Rıza Zeki'nin başrolünde "Edi ve Bidi" (1), "Edi ile Bidi Tiyatrosu" (2) adlı filmleri izletildi. İki baranajın hikâyesinin senaryosuna filmler ve halk tarafından çok tutuldu. İlkinde kameraları tarafından ~~karşılan~~ evden kovulan iki baranaj Anadoluya gidip oturlar, kapılarından içeri girerler, serüvenler geçtikten sonra evlerine dönerler, ilkinde de, tiyatro baranajları tiyatroya gitme olmağa öyle hatırlarlar, yine ceza olurlar dğar, vb. Ashmeder her iki filmde birer, mizik, nönü sanatçılarının gövvelerini izletti.

~~Burhan Felek'in Senaryosu~~ "Edi ve Bidi", Sadem Kamil'in "Nijat Ören" ve "en başanlı eserleri" sayılabilecek filmleri, sinemalar karşısında "ve onların gidisine ayah aydınlanak" yapılmış "Kazak" (1954-55) ile "Bir Ash Hikâyesi" (1955) dir. (TUS) (3)

~~İlkinin senaryosunu Halim Tuncel yazmıştı. Kazak ve Kamil'in Ashmeder'in tarifi, "Ashmeder'in de çok sayılar kattığı en iyi filmleri" yeti bir gövve göre (4). Filmleri Ashmeder, "Kamil'in Kamiline"~~

(1) Eleştirmesi için bak, Burhan Arpad, VATAN, 7-2-1953.
 (2) " " " " " Burhan Arpad, VATAN, 24-12-1953.
 (3) T.S. tarih, 128.
 (4) T.S. tarih, 126.

ihl seron tarannun
arannun glaan bir adam
yüzünden
kaynaktan
geçirilmiş
kızın
hikayesinin
aektiliği bir
yanay anlatım
sözleri...

Hanım Değirmenlik'in / Serap'ın
eleştirmenleri tarafından takdirler (1). Tuncan
Okan'ın eleştirisi, "eleştiri özgürlüğü" tanınması
dır. Filmin yapımcısı, eleştirmenleri mah-
kemeye vararak tehdit eder, Anadolü Tarih-
çilik bir somut, var tanınan söhür gitti (2)
Habit Refik'in ünlü "Kırmızıyanın gösteri baskısı"
Sadece Habit Refik ve Nijat Ören, Fatma
Yıldırım somut Akis dengisi eleştirmenliğinden
aynıdır (Serap, Yeniden ayın dengisi dön-
müşler ve bir süre daha yarımlardır).

"Dınak Çöl" Sadem Karim'in bir
daha yönetmenlik yapınanama yol açtı. An-
adolü, sinemanın başka teknik alanlarında çalıştı,
birkaç filmde yönetmenliği yaptı. İncin
Aydem G. Anadolü'nün "Kahpe" (1960) "Ya Ben Ya O"
(1961) filmlerinde...

(1) Bu eleştirmenlere örnek olarak bkz = Saitin Bursal,
YENİ SABAH, 7/2/1958; Tuncan Okan ~~1/2/1958~~ MİLLİYET 1/2/1958.

(2) Bu konuda: Atlas Film Kurumu Sahibinin Okan'a
cevabı, Milliyet, 22/2/58 / Habit Refik, "Melodramatik bir açıklama"
AKİS, 203, 29-3-58 / "Kahrolsun tehditçiler" AKİS, 201, 15-3-58 / "tehdit
kümeyine Mani Olmak isteyenlere İhtivaçlarının Cevabı" MİLLİYET,
25-3-58.

7. Kâğıt "Yeni Ada Saygı" , D. P. Yıl 6, Sayı 6,
9 - Şubat 1958, s. 9-12

SİNEMATEK

Duraklı göt,
4 - Şadan K. / 8 - Değirmeniöğür / 9 - George Lukos-
chus / m - Sadı Yaver Ataman / 04 - L. Sayar, Semih
Sergen, S. Alışık.
Atlas Film (57-58).

"Başarılı Değirmeniöğürün hikâyesi, kalıplaşmış, olumsuz
bir hikâyeye --- pek çorhca. "Oğlan" "Kız" a aşık olur, "babası"
nezi olmaz. Kızı bir "kötü adam" baştan çıkarır. O sırada,
"Oğlan" çıkarılır. "Kötü adam" ölür. "Kız" la "Oğlan"
da ölürler, film biter."

"Başarılı "İki Söğün Arasında" olan bu yamaç, refişe
Şadan Kâmil, her türlü ilerlemeye karşı çıkıyor. Hikâyenin
akışını kenolünü koyuymuş gibi görüyor. Elsa Martinelli bozması,
Ede "Duraklı Gö" de bir çerit "Dişi Tarzın" rolüne..."

"Semih Sergen'in ... dublajdaki "Şiir Saati" okumasıyla,
kenolması, zaten başarılı olmayan oyunu, daha bir sıkılaşa
sokuyor."

Sadı Yaver Ataman ve konusu ile Murat Fer
Sensözen'in → "Bu iki müzikçimize göre fon müziği
denek; konuya iş türkü okutmak, sazlara ilihava caldurtmak
denekt."

"Duraklı Gö" kötü bir sinema - oyundan iyi belle-
diğimiz bir refişe müziğin kenolünü hiç sıkıntıya sokmadan,
peşin peşin yenilgiyi kabullenildiğini göstermesi yönünden önemli."

"Alman operatör Lokoschus, ışık düzenlemesi ve fotoğrafçı-
lığıyla (s. 9). bizim yenilerden bir hayli üstün durumda kon-
bondan yararlanmak, iyi bir çalışma ve iyi bir oyun çıkarttırarak
seyredilir bir film yapmak; Şadan Kâmil'in elinde değil miydi
ki?" (s. 12)

"Duraklı Gö" de seyrediyi göldüven, "manzum" diyaloglardan
başka, kamp sahneleninde kullanılan Bill Haley'in müziği, Fonda
Bill Haley ve Cometleri rock'n roll çalıp söylenirken, Şadan
Kâmil, bir iki fotoğrafçı, koca bir orkestra müziğini, batonisi,
kontrabass, piyanosu, trombonu, trombeti, v.s. ile bir akordeon
ve bir de gitarayın mal etmeye sarasıyor. İnşaf!"

"Durağlı göl"

"Tehzib ichim yozarlari" P. Postaru, Yil 6, Sayı 10, 9-3-58, s. 9.

N. Duvul'un "tehzib" de ohan'la yan qibaliyordur.
"Durağlı Göl"ün komsu bastan ayaga, yerli filmciliğimizin işinde
bulduğun, adeta hastalık haline gelen basmakalıpçılığının en be-
lirgin bir örneğiydi (...) Sade bir lisan dedigi, dialoqlarin manzum
olukane sözlər olması mıydı?"

Duvul'un tehzib yoluna kaprunağa halin olmadıgını, filmin
şeyilli çemelerəle beğenilmeğini bildirirdi...

22/2/1958, Nispet

T. Ohan'ın eitimində, Atlas Film Sahibi Nəzif Duvul'un "tehzibi"
yənəliyordur.

Ohan'ın etəlinisi etəlinarəh şöylə demiyordur?

"Bu yazıyı oluyam ve filmi görmək arzusunı taşıyan pek çok kimselerin
film artıki görməkten sarfinazar edəcəkləri ve böylərə mişsesenin
məvələi ve məməni mürəzzam zərərə vğrayacağı de, mübahəkdir.

Biz hiçbir zaman "Durağlı Göl"ün hər bəkimdən müəmmel bir
film olduğunu iddiasını taşımadıq. Fəhət yerli filmciliğinin işinde bu-
lunduğun şif dərəcələ, rəğmə, adətə, hastalık haline gelen bas-
makalip məvələrin dışına şikərək sədə bir lisanla daha iyiyə,
daha gərəle doğru məsələlər alməğa çalıştık ve sanımız bunəla
mürəffəhədə olubh..."

2/ Dualh göl → in devamı...

Yerli Film Yapanlar Cemiyeti Auhate, Doç. Dr. Feyzi N. Feyzioğlu kanatında, Milliyet'te (1-4-1958) bir nota "gönderildi. Olan da, filmde değerlenmemesi isteniyordu, devam edilirse "zarar ziyan" olursa asılacağı söyleniyordu.

SİNEMATEK

Milliyet (2-4-1958) → Halkın filmi için göndürülen yer alıyorsa eleştiri özgürlüğüne karşı bir tutumun filmi bulağı.

Andan H. Refik (Alpam - Alis) // filmi eleştiren // yönetimler...
Semih Tugrul (teröman)

Başlık süresi (Delinin Zoru) na...

"...eleştirmecilerin korkutması, hak konumlarıyla bir tutuma mah. Bu, daha çok gerçek korkusundan geliyor anlamını verir ki, eleştirmecilerin bakımından. Sentezler çok oluyor. Filmcilerimiz, takkenin eliyle kelim göndürmemeleri uğruna, boş çabalara girişmişlerdir. Filmcilerimiz basını, karşı yakada göndürüyorlarsa, bunun sorumluluğunu ve nedenini kendilerinin aramalıdır. Dört başı mamur filmi bırakınız, orta'ya yaklaşıp hangi yerli filmimizi eleştirmeciler tutmamışlardır?" (T. Kalın "Ya öbürü?", P. Postan, Y. 16, Sayı 14, 6-4-1958, s. 9).

"Delinin Zoru", P. P., Y. 16, Sayı 14, 6-4-58, s. 9.

H. Refik'in yarı - Alis - eleştirmesi (Olan'ı tutuyor) "İlkin Başyazarlar Eleştirmeciler" yazısına bak... (P. Postan, 13/4/58, Y. 16, Sayı 15, s. 9).

Ahi gençliği, Vatan, 10/4/58 (kaynaklı bir dille...).

"Mevsim'in kalınmanları" ~~Halkın~~ P. Postan, Y. 16, Sayı 23, 8/6/58, s. 13.

Dudaklan Kalbe (1932) (K.N.6.)

Şadan Kamil.

SİNEMATEK

Danışık Sarp Paşa'nın Boşyaka adlı bağında konuk kalan mühendis ve kenan Kenan, "Kinah Yapacak" diye anılan Lâmia ile tanışır. Anlatıcının büyük rapka kavem erlenemezler. Lâmia, Kenan'dan olan çocuğu ~~Mebrure~~ Mebrure ile aknabalarının yanında bir siginti hayatı ~~yaşar~~ yaşar. Kenan prenses Canıdan ile mutsuz bir evlilikten sonra Lâmia'ya dönmek ister, Ancak Vedat ile evlenen Lâmia kendisini reddedince, Kenan canına kıyar.

- Çelbirim anlatıyor, "Görsel görüntüleri var."

"Kinah Yapacak" (O. Akıncı) 1969. Çerçeveli.

EDİ İLE BÜDÜ TİYATROCU

Yönetmen ve görüntücü: Şadan Kamil.

Senaryocu: Burhan Felek.

Oyuncular: Vasfi Rıza Zobu, Münir

Özkul, Neriman Köksal, Mücap

Ofluoğlu, Kenan Büke.

Yapım: Atlas Film, 1953, S-B.

Eleştirisi için bak:

Burhan Arpad, VATAN, 24/Aralık/53, sh.4.

Zarhıllı Marina Perinde.

Atlas Film.

y - Şadan Kamil.

s - Aydın Aralın.

g-y - İlhan Aralın.

ay - Burhan Dündüklü Analla

Mukadder, Hakkı Pusev, Harer

Ruh, Refik ve Ayten ince

Bilgi: Yıldız: S.208, 4.1.1948, 54.

Efe Aşkı.

Atlas Film.

- 4 - Sadan Kâmil.
5 - Ayhan Aksoy.
9.4 - İhan Aksoy.
10.3 - Orhan M. Aksoy, Emine Ergün, Nergis Nergis.
Bilgi:

(Yıldız, S.209, 1.1.1998, 54.4).

Gonçlik Civanlı,
Atlas Film.

- 7 - Sadan Kâmil.
8 - Ragıp Şevki Yeşim'in eserini
9.7 - Berin Aydan
10.3 - Emine Ergün) ilk
filmleri

(Haber. Bitmek üzere,
Yıldız, S.180, 1.8.1946.
S.23).

BİR AŞK HİKAYESİ - TUŞ

Yön.: Sadan Kâmil. Oyn: Münir Özkul, Muallâ Kaynak,
Sadettin Erbil, Kemal Ergüvenç. Yap: Atlas Film.

"Bu melodram esasında yirminci asrın garipliğine
yakışan bir aşk macerasından başka bir şey değil."
(Nihat Ergün, YENİ SABAH, 19.11.1955, sh.5.)

Sadan Kâmil

İhsanî Aramızda (1952)

(Yollar Sınır
İlmini Kar
Çemilati.)

"...senaryonun kuruluşundan gelen aksaklık-
lara rağmen Kurtuluş Savaşı filmlerini detayla
kendinle bahsettirecek özellikler taşıyor." (Şener, Kurtuluş, S.60).

SİNEMATEK

EDİ İLE BÜDÜ

Yönetmen ve görüntü yönetmeni: Şadan Kamil.
Senaryo: Burhan Felek.
Dekor: Mümtaz Yener.
Seslendirme yönetmeni: Lâmi Kâmil.
Oyuncular: Vasfi Rıza Zobu, Münir Özkul, Nana,
Rauf Ulukat, Salih Tozan.
Yapım: Atlas Film, Siyah-beyaz.

Güldürü.. İki bacanağın öyküsü. Karılları tarafından evden kovulurlar. Anadoluya gidip, dolaşırlar. Başlarından türlü serüvenler geçer. Sonra tekrar evlerine dönerler.

Eleştri için: B.Arpad, VATAN, 7/2/1953, sh.5.

DUVAKLI GÖL

Yönetmen: Şadan Kâmil.
Senaryo: Hamdi Değirmenciöđlu.
Müzik: Sadi Yaver Ataman.
Görüntü yönetmeni:
Oyuncular: Leyla Sayar, Semih Sergen, Sadri
Alışık, Müfit Kiper.
Yapım: Atlas Film, Siyah-beyaz.

Eleştri için: Salah Birsal, ~~Yak~~ YENİ SABAH,
7/2/1958, sh.3.

*Milliyet turan olan.
1/2/58.*

Yanda, Enise, Engin, üstte, Efe rolünde Orhon Arıburnu, Aşağıda iki san'atçâr başbaşa.

★

yan Efe " adlı hikâye ele alınmış, Aydın Arakon senaryosunu yazmış, rejisör Sadan Kâmil idaresinde filme çekilmiştir. Filmin operatörlüğü, evvelki filmlerde olduğu gibi İlhan Arakon yapıyor. Başrolde, yani Uryan Efe rolünde Orhan Arıburnu'nu göreceğiz. Bu artisti bundan evvel "Seven Ne Yapmaz " filminde Fena Adam rolünde görmüş ve bir iki ufak, tefek kusuru hariç, oldukça muvaffak bulmuştuk. Filmin diğer rollerinde Enise Engin ve Nergis Mogol adlı iki genç kızla, Paşa rolünde Vedat Örfi Bengü oynuyor.

Vedat Örfi'yi bu filmde bilhassa merakla seyredeceğiz. Yirmibeş yıl kadar evvel memleket dışında sinemacılıkla uğraşmış, Mısır'da filmler çevirdiğini söyleyen bu zatı 16, 17 yıl kadar önce Raşit Rıza tiyatrosunda Jön rollerinde seyretmiştik. Sonradan muharrirliğe başlayan ve bir alay tercüme ve telif roman veren Vedat Örfi, bir aralık inşaat işleriyle uğraşmağa başlamıştı. Onu ilk defa bu filmde, mühimce bir rolde görüp san'at kıymeti hakkında bir hüküm verebileceğiz.

Atlasfilm bundan başka iki film daha hazırlamaktadır. Bu şirketin bu yıl Türk sinemacılığına yapacağı büyük iyilik bu filmlerden ziyade, inşaatı bitmek üzere olan yeni stüdyo binası olacaktır. Stüdyonun yerini gittik, gördük. Yer aldığına göre 3000 metre kare imiş. Filmin bizzat çekileceği yer olan Set gayet geniş tutulmuş, tamamen sütünsüz oluyor. Şayet tamamen anlatıldığı mükemmeliyette olursa, Atlasfilm stüdyosu, değil Türkiye'nin, Balkanların en büyük ve yegâne modern stüdyosu olacaktır. İlk iş olarak stüdyonun binası tamamlanacaktır. Makinelerin çoğu sipariş edilmiş, ufak bir kısmı da sipariş edilmek üzere dir. Bütün bunlar tamamlandıktan sonra Türk sinemacılığı teknik bakımdan hatasız filmler çevirmek imkânını bulmuş olacaktır.

"Efe Aşkı " ndan maada daha birçok yerli filmler çevrilmektedir. Gelecek sayılarımızda da bunlardan mufassalan bahsedeceğiz.

MARTHA VICKERS

Humphrey Bogart ile birlikte "The Big Sleep - Büyük Uyku" filminde oynayan genç kızın, bu roldeki muvaffakiyelle pek yakında yıldızlığa yükselceği söyleniyor.

Foto: Warner Bros.

Yeni Bir Film Yeni Bir Stüdyo

Bize geçen mevsimde " Gençlik Günahı ", "Seven Ne Yapmaz " gibi iki eser veren Atlas Film müessesesi bu mevsim yeni bir filmle karşımıza çıkmağa hazırlandığı gibi, bir de stüdyo kurmak gibi büyük bir işe de girişmiştir.

Yeni filmin adı " Efe Aşkı " dir. Egenin dilere destan olan kahramanlık menkibelerinden alınarak Münir Hayri Egeli tarafından yazılan "Ur-

(Vahidiz, Sayı 199,
15.8.1947, 5.6.)

11/12/29, S. 229, 15. 11. 1929
545

I AM A PRISONER OF LOVE

Alone from night to night
you'll find me,
Too weak to break the chains
that bind me
I need no shackles to remind
me,
I'm just a prisoner of love.
For one command I stand and
wait now
From one who's master of my
fate now
I can't escape for it's to late
now
I'm just a prisoner of love.
What's the good my caring if
someone
Is sharing those arms with me
Although he has another
I can't have another for I'm
not free
He is in my dreams awake or
sleeping
Upon my knees to him I'm
creeping
My very life is in his keeping
I am just a prisoner of love.

Okunuşu :

AY EM E PRIZINIR AV LAV

Eloğn fram nayt tu nayt
yuğl faynd mi
Tuğ viğk tu briğk di çeyus
det baynd mi
Ay niyt no şeklis tu rimaynd
mi
Aym cast e prizimur av lav
For van koment ay stend end
veyt nav.
Fram van huğz mastir av
may feyt nav.
Ay kent eskeyp for itz tuğ
leyt nav
Aym cast e prizimur av lav.
Vats di gud may kering if
samvan
İz sering doğz armz vid mi
Oldoğ hi hez enadır
Ay kent hev enadır for aym
nat friy
Hi iz in may driymz eveyk
or slippyng
Apan may niys tu him aym
kripping
May veri layf iz in his kripping
Aym cast e prizimur av lav.

BEN BİR AŞK ESİRİYİM

Beni gecedan geceye, vü-
cudumu saran zincirleri kır-
mayacak kadar zayıf bulacak-
sın. Halbuki zincire vurmağa
hizum yok, ben kendimin bir
aşk esiri olduğumu biliyor-
dum. Şimdi kaderimin efan-
disi olan kimsenin emrini bek-
liyorum. Artık ondan uzak-
laşamam. Biliyorum ki, askın
esiriyim.

Çenderen: Holak Tanel, Mersin

DİNMEYEN SİZİ

ŞİLE'de zengin bir aile ve bir de fakir balıkçı ailesi var. Zengin ailenin kızı Perihan Yanal ile balıkçı ailesinin oğlu Reşit Gürzap daha çok küçük yaştan beraber büyümüşlerdir. Zamanla sevişmeğe başladılar.

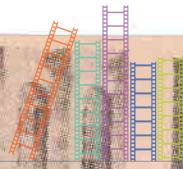
O sırada zengin ailenin evine İstanbul'dan kalabalık bir akraba grubu gelmeğe gelir. Bunların içinde Talât Artemel de vardır. Talât, Perihan Yanal'a âşık olur. Fakat onun Reşit Gürzap ile seviştiğini anlayınca aralarını bozmağa karar verir.

Genç kıza Reşit'in kendisini parası için sevdiğini söyler ve onu ikna eder. Perihan'la Reşit büyük bir kırgınlıkla ayrılırlar. Reşit oradan uzaklaşır

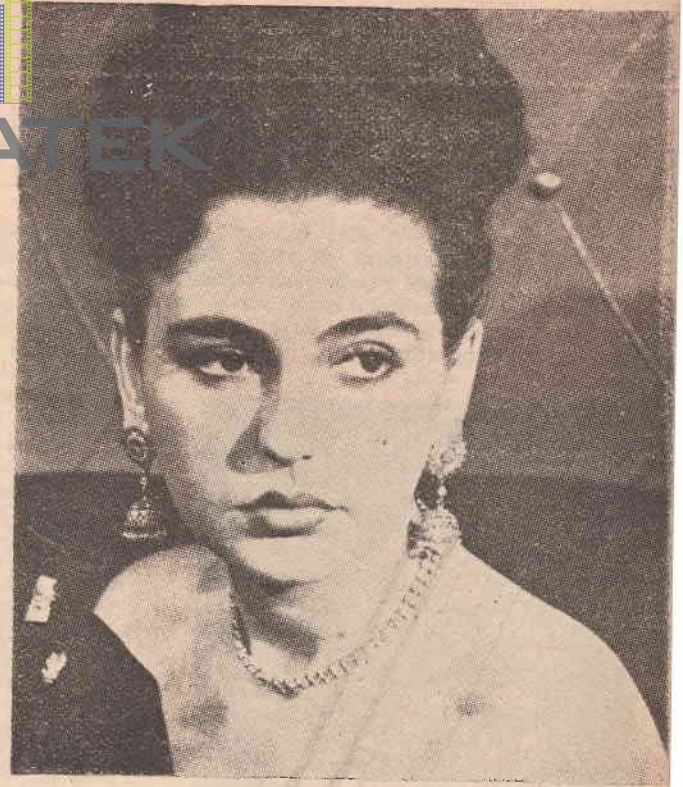
Tekrar memleketine döndüğü zaman genç kızın Talât'la evlenip İstanbul'da yerleştiğini öğrenir. O da İstanbul'a gelir ve onlarla yeniden ahbaplık kurar. Talât müthiş bir kumarbazdır. Perihan da mes'ut değildir. Kocasının kendisini kandırarak aldığı anlamıştır. Reşit kumarda Talâtı mahveder. Araya Perihan girer. Reşit'e kendisini sevdiğini söyler ve kocasından ayrılarak evlenmeğe teklif eder. Fakat Reşit onun sözlerine inanmaz. Nihayet genç kız büyük bir hastalıkla yatağa düşer. Reşit hakikati öğrenip gelirse de geç kalmıştır.

Bu, Atlas Film'in çevirdiği DİNMEYEN SİZİ adlı eserin kısaca mevzuudur. Filmde bu üç sanatkardan maada Şükrüye Atav, Kemal Emin Bara ve Atif Kaptan da oynamaktadır. Senarist Ay-dın Arakon, reji Şadan Kamil ve foto direktörü İhan Arakon'dur.

SİNEMATEK

Uçuruma Doğru

Atlas Film müessesesinin prodüksiyonundan olan bu filmin mevzuu kısaca şudur :

Bir kır kahvesinin sahibi olan Ali Ağanın hayatta tek sevdiği kimse kızı Fatma'dır. Bütün hayatı تنها kır-larda geçmiş olan Fatma, bir gün tesadüfen kahvelerine uğrayan Hüsametlin adlı zengin bir müteahhidin vaitlorine kanarak onunla evlenmek üzere İstanbul'a gelir.

Hüsametlin fena ruhlu bir kimse-dir, onu yüzüstü bırakır. Fatma bar-lara düşer. Fakat vaziyetini babasına bildirmez. Bu arada temiz bir genç o-lan Hüsametlin'in memurlarından Ke-mal'e de sevişmektedir.

Ali ağanın kulağına kızı hakkın-da fena haberler gelmektedir. Vaziye-

ti öğrenmek için İstanbul'a koşar. Fat-ma Hüsametlin'i razı edip, babasına bir şey duyurmamak için sahte bir dü-ğün merasimi hazırlar ve Ali ağa kızı-nı mesut zannederek döner.

Ancak geçirdiği hayat Fatma'yı yıpratmıştır. Hastalanır ve köyüne dö-nerken son nefesini verir.

Filmde rol alan san'atkarlar, Ta-

lât Artemel, Orhon M. Arıburnu, Mu-zaffer Tema ve Mesiha Yelda'dır. Bilhassa bu sonuncu genç kız 18 ya-şında olmasına ve tecrübesizliğine rağ-men karşısındaki kuvvetli san'atkarlara uymağa çalışmıştır.

Filmin rejisörü, Efe Aşkı ve Din-meyen Sızı gibi filmlerin de rejisör-lüğünü yapmış olan Şadan Kamil'dir.

Yukarıda sağda Mesiha Yelda, solda filminden bir sahne, altta da aynı filmde rol alan Adalet Peci görülmektedir.

Yıldız (257)
15.1.1950.